

UNIwersYTET MEDYCZNY IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO W POZNANIU

FAKTY

DWUMIESIĘCZNIK
INFORMACYJNY NR 5/2012

UIMP

WYJĄTKOWY DZIEŃ,
PODNIOSŁA UROCZYSTOŚĆ

POWRÓT POMNIKA

Krzysztof Komeda, wybitny kompozytor, absolwent naszej uczelni, po wielu latach, staraniem społeczności akademickiej i władz, został uhonorowany pomnikiem. Niestety, w marcu nieznani sprawcy monument zdewastowali i przez całe lato postaci Krzysztofa Komedy nie mogliśmy oglądać. Pomnik trafił do pracowni autora Adama Dawczaka Dębickiego w Gdańsku. Tam został naprawiony i od września znowu możemy postać Komedy podziwiać. Tym razem, dla bezpieczeństwa pomnik stanął przed budynkiem Centrum Kongresowo-Dydaktycznego, gdzie jest lepiej chroniony.

DOMINIKA BAZAN

fot. Przemysław Marzęcki

s. 4

s. 8

s. 12

s. 18

Fakty

Wyjątkowy dzień, podniosła uroczystość.....	4
Osiągnięcia endokrynologów.....	6
Biochemia dla zdrowia i środowiska.....	7
Jesienne Spotkanie Kardiologów.....	8
Jubileusz Katedry i Kliniki Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych.....	10
Laureat Europejskiej Nagrody Obywatelskiej.....	11
Anestezjologia i intensywna terapia dziecięca.....	11
Polka w Europie.....	12
Poznańscy studenci w Witebsku.....	13
„Otwarta biblioteka – otwarta nauka”.....	14
Kultura, media, etyka.....	15
„Gorące tematy” zdrowia publicznego.....	16
Stypendia dla najlepszych.....	17
Summer school.....	17
Jaki jest najdłuższy wąż na świecie?.....	18
Muzyczna przygoda z Cançó Mediterrània.....	19
Niezwykłe seminarium: „Medycyna w okresie narodowego socjalizmu i dziś”.....	20
Bez książek nie ma nauki.....	21
Dwa tygodnie praktyki i dobrej zabawy.....	22
Nominacje profesorskie, habilitacje, doktoraty.....	23

Szanowni Państwo,

nowy rok akademicki to zawsze „nowe otwarcie”. Dla prawie dwóch tysięcy studentów pierwszego roku to często także diametralna zmiana w życiu. Witają ją z radością choć i pewną obawą, świadomi wyzwań i ogromu pracy jaka przed nimi. Ale przecież mogą liczyć na wsparcie swoich nauczycieli, których godna reprezentacja zasiadła w auli uniwersyteckiej podczas inauguracji. Kiedy Fakty trafiają do Państwa rąk, z atmosfery podniosłej uroczystości zostały tylko wspomnienia. Na uczelni zagościła codzienność. Ale to ona obfituje w wydarzenia, które czynią ją interesującą. Staramy się, na łamach Faktów, dokumentować te najważniejsze, prezentować osiągnięcia zarówno studentów, jak i pracowników naszej uczelni.

Dlatego w tym numerze mamy i wakacyjne relacje studentów, i informacje o prestiżowych wyróżnieniach dla wybitnych przedstawicieli uniwersyteckiej społeczności, i sprawozdania z najważniejszych imprez naukowych.

A ja mam ogromną satysfakcję z tego, że reprezentując i redagując Fakty, spotykam się z ogromną życzliwością wszystkich zainteresowanych. Że łamy Faktów zostały uznane za miejsce, w którym warto swoje osiągnięcia pokazać. Dziękuję za życzliwość i zapraszam do dalszej współpracy.

HELENA CZECHOWSKA

Fakty UMP

Dwumiesięcznik informacyjny Nr 5/2012, Rok XIII, ISSN 1899-2978

Redaktor naczelna: Helena Czechowska

Współpraca: Exemplum (opracowanie komputerowe),

Dominika Bazan (dział promocji), Mirosław Baryga (fotografie)

Adres redakcji: DS Aspirynka, ul. Rokietnicka 6, 60-806 Poznań

tel./fax.: 061 658 41 03, e-mail: fakty@ump.edu.pl

Wydawca: Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

ul. Fredry 10, 61-701 Poznań

Druk: Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak, Poznań

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Numer zamknięto 30 października 2012, nakład 800 egz.

© Copyright by Fakty UMP, UMP

WYJĄTKOWY DZIEŃ, PODNIOSŁA UROCZYSTOŚĆ

I

Inauguracja nowego roku akademickiego to święto całej uniwersyteckiej społeczności. Witamy w progach uczelni nowych studentów. Budzą oni nasz uzasadniony szacunek: spośród prawie 11 tysięcy kandydatów, na pierwszy rok przyjęto 1952 osoby. To najlepsi z najlepszych. Ale ci, którzy już skończyli studia na naszym Uniwersytecie także są autorami wielkiego sukcesu: Lekarski Egzamin Państwowy nasi absolwenci zdali najlepiej w kraju! Konkurencję zostawili daleko w tyle. Osiągnęli średnią ponad 141 punktów, a średnia krajowa wynosiła w tej edycji 136 punktów. Także nasi absolwenci, zdający egzamin w grupie osób mających już prawo wykonywania zawodu, okazali się najlepsi w Polsce.

Ten imponujący wynik potwierdza jakość kształcenia na naszej uczelni, jest również dowodem wyjątkowej pracowitości i ambicji młodych lekarzy. Ogłaszając te informacje podczas inauguracji, rektor prof. Jacek Wysocki nie krył dumy. Taki wynik umacnia pozycję naszego Uniwersytetu w krajowej czołówce.

Rektor, prof. Jacek Wysocki

Uroczystość rozpoczynająca nowy rok akademicki miała jak zwykle bardzo uroczysty charakter. Wzięło w niej udział wielu znakomitych gości: posłowie, przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, reprezentanci innych uczelni. Szczególnie serdecznie witano gości z Kurdystanu: dr Ali Saeed Mohammada – ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki Irackiego Autonomicznego Regionu Kurdystanu oraz Ziyada Raoofa – przedstawiciela Rządu Regionalnego Kurdystanu w Polsce.

W przemówieniu inauguracyjnym rektor UMP, prof. Jacek Wysocki podsumował swoją pierwszą kadencję na stanowisku rektora i przedstawił cele następnej. Wśród priorytetów jest dalsza poprawa jakości nauki, praca nad zwiększeniem liczby publikacji i cytowań, co przyczyni się do wzrostu prestiżu naszej uczelni. Inne nie mniej ważne cele to podnoszenie jakości procesu dydaktycznego, doskonalenie oceny systemu nauczania, monitorowanie karier absolwentów. Wśród zadań jest także dalsze pozyskiwanie funduszy na nowe inwestycje.

Wiele wzruszeń dostarczył moment immatrykulacji i ślubowania studentów. Studentów polskich przywitał prorektor do spraw studenckich prof. Edmund Grzeško-wiak. Po uroczystym ślubowaniu prof. Edmund Grzeško-wiak wraz z rektorem prof. Jackiem Wysockim wręczyli indeksy grupie studentów pierwszego roku, którzy osiągnęli najlepszy wynik podczas rekrutacji.

Ślubowanie od studentów programów anglojęzycznych przyjął prorektor prof. Grzegorz Oszkinis. Reprezentowali oni 175 studentów z 19 krajów świata przyjętych na pierwszy rok studiów.

Inauguracja roku akademickiego była także okazją do wręczenia nagród i wyróżnień. Minister zdrowia przyznał następujące nagrody:

- za całokształt dorobku: profesorom Andrzejowi Bręborowiczowi i Henrykowi Wysockiemu.
- nagrodę indywidualną naukową II stopnia dr. Aleksandrowi Jamsheerowi.
- nagrodę indywidualną I stopnia prof. Markowi Niedzieli.
- nagrodę zespołową otrzymał zespół w składzie: dr hab. Maciej Głowacki, dr hab. Romam Jankowski, dr Jerzy Harasymczuk, dr hab. Przemysław Mańkowski, dr hab. Maria Laurentowska, dr Ewa Misterska.

Senat, w uznaniu zasług, przyznał honorowe wyróżnienie naszej uczelni – Złoty Laur Akademicki profesorom: Kazimierzowi Rzymskiemu i Stanisławowi Zapalskiemu.

Wśród zaproszonych – goście z Kurdystanu

Nagrodę przyjmuje prof. Antoni Pruszewicz

Ślubowanie studentów programów anglojęzycznych

Ślubowanie studentów pierwszego roku

Prorektor do spraw studenckich prof. Edmund Grześkowiak

Prof. Grzegorz Oszkinis wręcza indeks

Prof. Kazimierz Rzymki z rąk rektora odbiera Złoty Laur Akademicki

Laureaci – profesorowie Kazimierz Rzymki i Stanisław Zapalski

Nagrodę im. Władysława Biegańskiego za wybitne osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, decyzją Senatu otrzymali: I stopnia dr hab. Sławomir Michalak, II stopnia dr hab. Beata Czarnecka oraz prof. Anna Jelińska.

W uznaniu zasług związanych ze stworzeniem i realizacją programu nauczania w języku angielskim nagrodę im. Profesora Antoniego Tomasza Aleksandra Jurasza rektor przyznał prof. dr hab, dr hc multi Antoniemu Pruszcwiczowi oraz prof. Stanisławowi Wiktorowi.

Rektor wręczył także medal okolicznościowy pułkownikowi, pilotowi Stefanowi Bachanowiczowi, w uznaniu wielkiego zaangażowania na rzecz wspierania programu przeszczepu serca.

Wręczono również dyplomy habilitacyjne osobom, które w roku akademickim 2011/2012 otrzymały stopień naukowy doktora habilitowanego.

Uroczystość inauguracyjną zakończył wykład prof. Stefana Grajka pt. „Czy regeneracja serca jest możliwa” oparty na wynikach badań prowadzonych w I Katedrze i Klinice Kardiologii.

Gaudeamus w wykonaniu chóru uniwersyteckiego pod batutą prof. Przemysława Pałki i przy wsparciu zebranych wywołał radosną atmosferę, która, miejmy nadzieję towarzyszyć będzie społeczności naszego Uniwersytetu przez cały rok. ■

OSIĄGNIĘCIA ENDOKRYNOLOGÓW

Polska zniknęła z mapy krajów, których społeczeństwa zagrożone są niedoborem jodu. To sukces profilaktycznego programu jodowania soli, prowadzonego u nas od 15 lat – mówił prof. Andrzej Lewiński, konsultant krajowy do spraw endokrynologii, podczas konferencji prasowej z okazji XX. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego, który odbył się w dniach 27-29 września w Poznaniu w salach Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Profesor Lewiński podkreślił, że dzięki takiej profilaktyce możemy mówić o sukcesie w zwalczaniu chorób tarczycy. Jeśli chodzi o choroby innych gruczołów dokrewnych, których leczenie to domena endokrynologów, sytuacja jest stabilna. Opieka endokrynologiczna jest bardzo dobra. Gorzej jest z dostępnością do leczenia ambulatoryjnego, ale wynika to bardziej z braków właściwego systemu opieki zdrowotnej niż liczby specjalistów z dziedziny endokrynologii. Mamy dużą grupę wybitnych fachowców, których osiągnięcia sprawiają, że możemy mówić o światowym poziomie polskiej endokrynologii.

Endokrynologia jest dziedziną interdyscyplinarną, dlatego do udziału w zjeździe zaproszono także kardiologów, ginekologów, i diabetologów. Zjazd miał charakter szkoleniowy dla lekarzy rodzinnych, do których w pierwszej kolejności trafiają chorzy.

Zjazd odbył się po raz dwudziesty, miał więc również jubileuszowy charakter. Przewodniczącym komitetu naukowego był prof. Jerzy Sowiński. W zjeździe wzięło udział szerokie grono wybitnych ekspertów zarówno z Polski jak i z zagranicy. W programie znalazło się 100 wykładów i 250 doniesień naukowych. Odbyły się również warsztaty ultrasonograficzne, podczas których przebadano ponad sto osób, które zgłosiły się wcześniej. Zainteresowanie tymi profilaktycznymi badaniami było tak duże, że nie wszyscy mogli zostać przyjęci podczas warsztatów. Dlatego prof. Marek Ruchała – przewodniczący komitetu organizacyjnego – zadeklarował, że te osoby, których nie zdążono zbadać podczas kongresu, zostaną przyjęte w ramach „białej niedzieli” w Klinice Endokrynologii naszego Uniwersytetu.

Zjazd zgromadził 1500 uczestników, którzy bardzo przychylnie ocenili zarówno program naukowy jak i poziom organizacyjny zjazdu. Był on platformą wymiany poglądów z dziedziny endokrynologii i wszystkich dziedzin pokrewnych. W programie znalazły się między innymi: sesja sekcji chirurgii endokrynologicznej pt. Zmierzch chirurgii endokrynologicznej – prawda czy fałsz? Guzy neuroendokrynne. Nowości w neuroendokrynologii. Tarczyca a cukrzyca – jak prowadzić pacjenta z chorobą tarczycy i cukrzycą – najnowsze wytyczne.

Spotkanie endokrynologów było także okazją do wyboru nowych władz Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego. Prezesem został ponownie profesor Andrzej Milewicz, a nowym wiceprezesem wybrano prof. Marka Ruchałę.

XX Zjazd Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego objął swoim patronatem honorowym Prezydent RP Bronisław Komorowski, co jest ogromnym wyróżnieniem i uznaniem dla osiągnięć polskich endokrynologów. ■

Profesorowie Jerzy Sowiński, Andrzej Lewiński, Marek Ruchała, Andrzej Milewicz

Recepcja zjazdu

Stoiska firm prezentujących się podczas kongresu

BIOCHEMIA DLA ZDROWIA I ŚRODOWISKA

Ponad 600 naukowców dyskutowało w dniach 11 – 14 września w Poznaniu na temat współczesnej biochemii. Okazją do spotkania tak licznego grona specjalistów był 47 Zjazd Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Po raz pierwszy było to wspólne przedsięwzięcie z Niemieckim Towarzystwem Biochemicznym. Obrady prowadzono w języku angielskim.

Motywnym przewodnim konferencji była „Biochemia dla zdrowia i środowiska”. Obszerna tematyka konferencji dotyczyła nowoczesnych i trudnych zagadnień w obszarach tematycznych ekspresji genów, metabolizmu i sygnalizacji oraz regulacji procesów komórkowych w stanach patologicznych, jak i w zdrowej komórce.

Wykładowcami byli znakomici uczeni z Polski i Niemiec. Wygłoszono 66 referatów i 2 wykłady plenarne (w tym znakomite „FEBS lecture”) oraz przedstawiono 338 komunikatów w formie posterów i 59 komunikatów ustnych. Niemożliwe jest omówienie wszystkich zasadniczych problemów, które były dyskutowane w trakcie konferencji. Jednakże z pewnością można wskazać pewne wybrane zagadnienia, które w subiektywnej ocenie wzbudziły szczególne zainteresowanie środowiska naukowego.

Problematyka regulacji ekspresji genów, a zatem epigenetyka i alternatywny splicing pobudzają aktualnie naukową fantazję wielu badaczy. Bowiernie genom to zestaw informacji niezbędny do funkcjonowania organizmu. Zasadniczym pytaniem dla naukowca i dla przemysłowca, a w konsekwencji dla każdego konsumenta, jest kwestia, jak te informacje są aktywowane, przekazywane i wykorzystywane. Podstawowe zjawiska opisywane są takimi terminami jak epigenetyka, splicing i splicing alternatywny, regulacja post-transkrypcyjna, mikro RNA i małe RNA. Epigenetyka jest obecnie bardzo popularnym kierunkiem badawczym, a sesje poświęconą tym zagadnieniom przygotował i prowadził prof. dr hab. Jan Barciszewski.

W ścisłej korelacji pozostają zagadnienia zaburzeń metabolizmu, czyli biochemicznych przemian związków chemicznych zachodzących w żywych organizmach, które są najczęściej związane z defektami genetycznymi. Mutacje, czyli trwałe zmiany w informacji genetycznej, prowadzić mogą do braku funkcji kodowanego przez dany gen białka (lub RNA) albo znacznego obniżenia jego aktywności. Skutkuje to zaburzeniami w przemianach różnych związków

w komórce i może mieć bardzo poważny wpływ na funkcjonowanie całego organizmu. Prof. dr hab. Grzegorz Węgrzyn prowadził sesję poświęconą tym problemom wyjaśniając między innymi, że aktualnie znanych jest kilkanaście tysięcy chorób o podłożu genetycznym, z tego niemal siedem tysięcy chorób spowodowanych zaburzeniami w pojedynczym genie. Ogromna większość tych chorób związana jest właśnie z problemami wynikającymi z zaburzeń metabolizmu. Każda ze wspomnianych chorób występuje rzadko (najczęstsza znana choroba o podłożu genetycznym występuje w populacji europejskiej z częstością około 1 na 2000 żywych urodzeń), jednakże z tego powodu cierpi w Europie około 30 milionów ludzi, a drugie tyle w Ameryce Północnej

Sesja poświęconą mechanizmom starzenia (przygotowana przez zespół profesorów – Ewę Sikorę, Krzysztofa Książka, Alexa Bürkle) obejmowała swym zakresem wszystkie wątki badawcze współczesnej biogerontologii. Została poświęcona jednej z najbardziej naglących kwestii w badaniach starzenia: poszukiwaniom i identyfikacji markerów komórek starych, molekularnych mechanizmów starzenia się komórek modelowych, w tym komórek drożdży *Saccharomyces cerevisiae* oraz komórek mięśni gładkich naczyń, znaczeniu starzenia komórkowego w procesie starzenia się organizmu jako całości oraz w rozwoju określonych chorób związanych z wiekiem.

Nowe spojrzenie na proces glikozy

Podstawowym pokarmem dla niemal wszystkich komórek i narządów kręgowców, a zatem i ludzi, jest glukoza. Nawet krótkotrwałe zaburzenie poziomu tego cukru we krwi może powodować omdlenia lub śpiączkę. Zwierzęta wykształciły szereg mechanizmów, które precyzyjnie regulują zarówno poziom glukozy w płynach ustrojowych, jak i tempo jej pobierania i zużycowania przez komórki docelowe. Po wchłonięciu glukozy przez komórki, glukoza jest przetwarzana w pierwotnym,

ale obecnym we wszystkich komórkach szlaku metabolicznym zwanym glikolizą. Enzymy glikolizy i reakcje przez nie katalizowane zostały opisane ponad pół wieku temu i przez wiele lat wydawało się, że szlak ten nie kryje już żadnych tajemnic. Glikoliza uważana była za mało wydajny proces uzyskiwania energii, który podlega prostej regulacji. Badania przeprowadzone w tym tysiącleciu wskazują jednakże na krytyczną rolę glikolizy i białek enzymatycznych katalizujących reakcje glikolizy w regulacji tak podstawowych procesów życiowych komórki, jak wzrost i podział komórkowy, a także programowana śmierć komórki. Co więcej, szereg badań przeprowadzonych ostatnimi laty pokazuje, że glikoliza może odgrywać podstawową rolę w modulacji przekazywania sygnałów pomiędzy neuronami: może brać czynny udział w procesach zapamiętywania i uczenia się. Sesję poświęconą temu kompleksowi zagadnień poprowadził prof. Dariusz Rakus.

Biotechnologia a leki i żywność

Badania ukierunkowane na analizę różnych poziomów molekularnych: genom oraz transkryptom – kwasy nukleinowe, proteom – białka i metabolom – metabolity wtórne, pozwalają na określenie funkcji i roli poszczególnych cząsteczek oraz ustalenie mechanizmów przebiegu oraz regulacji szeregu procesów biochemicznych i fizjologicznych w organizmach żywych. Ma to olbrzymie znaczenie z punktu widzenia medycznego, znajomość przebiegu różnych procesów pozwala na poznanie podłoża chorób, a także na opracowanie metod leczenia i otrzymywanie odpowiednich leków, także metodami biotechnologicznymi. Poznanie przebiegu procesów życiowych w różnych organizmach umożliwi również uzyskiwanie odpowiednich substancji leczniczych. Badania te mają również wpływ na zaproponowanie odpowiednich strategii żywienia, co będzie wpływać na poziom zdrowotności społeczeństw. Profesor Maciej Stobiecki prowadził sekcję omawiającą taką problematykę.

PROF. TOMASZ TWARDOWSKI
INSTYTUT CHEMII BIOORGANICZNEJ

JESIENNE SPOTKANIE KARDIOLOGÓW

Choroby krążenia u kobiet ciężarnych oraz niedomykalność zastawki mitralnej były wiodącymi tematami Jesiennych Spotkań Kardiologów, które odbyło się w salach centrum kongresowego Międzynarodowych Targów Poznańskich 19 i 20 października.

Oprócz wymienionych wiodących tematów, program naukowy spotkania obejmował jeszcze wiele innych problemów, z którymi spotykają się kardiolodzy w codziennej praktyce. Organizatorem wydarzenia była I Klinika i Katedra Kardiologii naszego Uniwersytetu, przy współpracy poznańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego i Stowarzyszenia „Serce dla Serca”. W spotkaniu wzięło udział ponad 780 lekarzy: internistów oraz kardiologów reprezentujących kardiologię inwazyjną i nieinwazyjną. Wygłoszono 49 wykładów. Swoje najnowsze osiągnięcia zaprezentowały 24 firmy farmaceutyczne i producenci sprzętu dla kardiologii.

na to z budżetu państwa ogromne pieniądze: tylko pierwsza doba leczenia zawału kosztuje od 14 do 16 tysięcy złotych. Mamy jednak efekty – bardzo niską śmiertelność, tylko 4,3 procent chorych z zawałem nie udaje nam się uratować. Ale ten sukces – niestety – jest trochę marnotrawiony, bowiem w pierwszym roku po zawale umiera aż 15 procent pacjentów! I to jest właśnie problem, który musimy rozwiązać.

Jakie są przyczyny tak wysokiej umieralności w pierwszym roku po zawale, czy leżą po stronie lekarzy czy pacjentów?

To problem bardzo złożony i trzeba go rozpatrywać na wielu płaszczyznach. Na pewno szwankuje opieka nad pacjentem, który opuszcza oddział szpitalny. Powinien on być pod stałą opieką kardiologa, który systematycznie kontrolowałby jego samopoczucie, dostosowywał farmakoterapię, sprawdzał efekty rehabilitacji, jeśli taka w ogóle została wdrożona. Niestety, system specjalistycznej opieki ambulatoryjnej jest niewydolny, dostęp do kardiologa jest utrudniony, a przez to sporadyczny. Cała odpowiedzialność spada na lekarzy rodzinnych, do których trafia pacjent po zawale. Inny problem to właśnie farmakoterapia. Na rynku pojawiają się nowe leki, które na ogół są lepsze od poprzednich. Niestety, są też droższe i dlatego nie są refundowane. Lekarz może nimi leczyć skuteczniej, ale chorego na to nie stać. Potrzeba więc przede wszystkim zmian systemowych. Ale i sami chorzy, ich najbliżsi, nie są bez winy. Pacjent, który przeżył zabieg wszczępienia stentu po kilku dniach czuje się dobrze. Uważa się za wyleczonego! Najgorsze jest to, co można nazywać wyczoną bezradnością. Proszę sobie wyobrazić, że 90 procent pacjentów nie wie czy ma wszczępiiony stent, nie wie ile ma „by passów”, nie zna nazw leków, które mu zapisano, nie mówiąc już o ich oddziaływaniu. Duża część pacjentów nie przestrzega zaleceń lekarza. Przecież chory po zawale powinien przyjmować codziennie minimum 8 leków i to przez całe życie.

Prof. Stefan Gerajek

O rozmowę poprosiliśmy prof. dr. hab. Stefana Grajka, kierownika I Kliniki i Katedry Kardiologii UM, pomysłodawcę i przewodniczącego Jesiennych Spotkań Kardiologów.

Panie Profesorze, program naukowy był bardzo bogaty, przyjechali lekarze z całego regionu. Jaki główny cel przyświecał Spotkaniom i na ile został osiągnięty?

Prof. dr. hab. Stefan Grajek: To były już piąte Spotkania i cieszyły się, jak poprzednimi laty, dużym zainteresowaniem. Chodzi nam o zintegrowanie lekarzy internistów, kardiologów inwazyjnych i nieinwazyjnych w staraniach o jak najskuteczniejsze leczenie pacjentów z chorobami serca. Najlepszym przykładem jak ogromna jest potrzeba zintegrowanych działań jest opieka nad chorymi po zawałach serca. Mamy doskonale rozwiniętą kardiologię inwazyjną, gęstą sieć ośrodków, w których chorzy po zawałach zopatrzywani są na światowym poziomie. Przeznaczono

Dr Mariola Ropacka-Lesiak

Podczas obrad można było obejrzeć transmisję z pracowni hemodynamiki

Ekspozycja licznych firm uczestniczących w Spotkaniach Kardiologów

A co robią pacjenci? Nie kontynuują leczenia! Podam tylko jeden przykład: u chorego po zawale trzeba utrzymać jak najniższy poziom cholesterolu. Amerykańskie badania mówią o docelowym wskaźniku – 70 mg/dl! My mówimy o „jak najniższym”, jeśli to będzie 100 mg/dl, to można mówić o sukcesie. Osiągnięcie tak niskiego poziomu cholesterolu wymaga od chorego ogromnej dyscypliny – bez przestrzegania drakońskiej diety, odpowiedniej aktywności ruchowej, a przede wszystkim stosowania właściwie dobranych i podawanych w odpowiednich dawkach leków, jest to niemożliwe. Dlatego człowiek, który przeszedł zawał serca musi zmienić styl życia, nawyki żywieniowe, prowadzić systematyczną rehabilitację, nauczyć się zdrowotnych zachowań, zrezygnować z używek i przede wszystkim zachowywać reżim przyjmowania leków. Wielu nie zmienia w swoim życiu niczego. Skoro w tak niewielkim stopniu możemy liczyć na samoświadomość i dyscyplinę pacjenta, a jednocześnie nie chcemy niweczyć sukcesu jakim jest uratowanie chorego z zawału, mówimy o zmianach systemowych. Mogłoby to być na przykład

stworzenie lokalnych ośrodków dziennej rehabilitacji, w których chory po zawale miałby kontakt z lekarzem, byłby pod stałą kontrolą także od strony farmakologicznej. Dzięki takiej opiece moglibyśmy śledzić jego losy. Dziś, po wypisaniu ze szpitala tracimy go z oczu.

Te wszystkie zalecenia dla osób po zawale, o których mówi Pan Profesor, oprócz farmakoterapii, powinni wziąć do serca także ludzie zdrowi. To są podstawowe wytyczne w profilaktyce chorób układu krążenia. Była o nich mowa także podczas jednej z sesji Spotkań, poświęconej najnowszym doniesieniom dotyczącym aktywności fizycznej, seksualnej, spożycia wina i czekolady u pacjentów z chorobami krążenia.

Skuteczna profilaktyka zależy od poziomu edukacji i świadomości zdrowotnej. My możemy jak najskuteczniej leczyć, ale zdrowie w dużej mierze zależy od pacjenta. O tych zależnościach mówiłem wcześniej. Staramy się dostarczać rzetelnej wiedzy – wyniki badań dotyczące wpływu aktywności fizycznej i diety na zdrowie są jednoznaczne. Uznany jest także dobroczynny wpływ na układ krążenia niewielkich ilości alkoholu, w szczególności czerwonego wina, ostatnio udokumentowano także korzystny wpływ gorzkiej czekolady, takiej która ma niewielką zawartość cukru a jak największą kakao. Ale nie łudźmy się, czekoladą nie wyleczymy choroby. Ona ma, tak jak wino, pewną wartość jako jeden z wielu czynników profilaktyki. Dopiero stosowanie ich łącznie, systematycznie przez całe życie, minimalizuje ryzyko choroby.

Jednym z wiodących tematów Spotkań były choroby krążenia u kobiet ciężarnych. Jak powinna wyglądać opieka nad nimi?

Każda kobieta w ciąży powinna mieć zapewnioną profesjonalną opiekę medyczną. Jednak te, które obciążone są chorobami serca, wymagają tego w szczególności. Muszą być pod stałą specjalistyczną opieką zarówno ginekologów, jak i kardiologów. Od wielu lat, we współpracy z lekarzami Ginekologiczno-Położniczego Szpitala Klinicznego przy ul. Polnej, mamy wypracowany system opieki nad kobietami w ciąży z chorobami serca. Polega on na tym, że ciąża prowadzona jest przez położników, ale pacjentka pozostaje cały czas pod opieką kardiologa, a kiedy zbliża się termin porodu przywożona jest do naszej kliniki. Wraz z nią przyjeżdża zespół z ulicy Polnej i u nas dokonuje rozwiązania przez cesarskie cięcie. To zapewnia maksymalne bezpieczeństwo dziecku, ale przede wszystkim matce. Jesteśmy cały czas w gotowości i w razie potrzeby natychmiast interweniuje.

Podczas Spotkań – przez całe dwa dni obrad – można było oglądać bezpośredni przekaz filmowy zabiegów interwencyjnych z pracowni hemodynamicznej waszej Kliniki.

Tak było i w latach poprzednich. Celem tych transmisji jest zaprezentowanie wszystkim uczestniczącym w spotkaniach lekarzom, czwartej rewolucji w kardiologii interwencyjnej – wszczepiania stentów biodegradowalnych. Te transmisje cieszą się dużym zainteresowaniem, a my, korzystając z tak licznej grupy profesjonalnych widzów, możemy zaprezentować to, co w tej dziedzinie medycyny jest awangardą.

Dziękuję za rozmowę

HELENA CZECHOWSKA

JUBILEUSZ KATEDRY I KLINIKI CHORÓB TROPICALNYCH I PASOŻYTNICZYCH

VII

VII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa była połączona z obchodami 50-lecia Kliniki. Program naukowy obejmował medycynę podróży, epidemiologię i medycynę tropikalną, diagnostykę różnicową chorób tropikalnych oraz medycynę podwodną, zwierzęta jadowite i rośliny trujące.

Obrazy naukowe poprzedziła uroczysta sesja jubileuszowa. Zgromadziła ona wielu znakomitych gości, przesłano na ręce kierownika Kliniki prof. Jerzego Stefaniaka wiele listów gratulacyjnych. Rektor naszego Uniwersytetu prof. Jacek Wysocki podkreślił zaangażowanie i upór poprzednich kierowników Kliniki – profesorów Czesława Gerwela, Zbigniewa Pawłowskiego, Wandy Kocięckiej –

w tworzeniu i rozwoju placówki w czasach, kiedy kontakty Polski ze światem były ograniczone. Mówił o tym, że praca w Klinice kojarzy się z misją wypełnianą każdego dnia. Pracownicy szerzą wiedzę na temat chorób i problemów dotyczących ludzi w odległych i biednych krajach, organizując konkretną pomoc dla potrzebujących.

W pięknych słowach zwrócił się do zebranych metropolita poznański arcybiskup Stanisław Gądecki. „Mój udział w jubileuszowym spotkaniu poczytuję jako możliwość złożenia całemu Zespołowi najgorętszych podziękowań za ogromnie ważną, kompetentną i troskliwą opiekę, którą otaczani są misjonarki i misjonarze, realizujący w różnych zakątkach świata wezwanie Chrystusa: „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.” Arcybiskup Gądecki podziękował zespołowi Kliniki za działalność edukacyjną na rzecz Centrum Formacji Misyjnej wśród osób przygotowujących się do wyjazdu na misje oraz za stworzenie wraz z Fundacją Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio” profesjonalnego zaplecza w misyjnych ośrodkach medycznych.

Dr Krystyna Mackiewicz, dyrektor Szpitala Klinicznego im. Heliodora Święcickiego, w którym mieści się Klinika, w swoim wystąpieniu podkreślała, że „wieloletnia współ-

Dr Wanda Błęńska

praca z ośrodkami z całego świata otworzyła przed Kliniką nowe perspektywy i umożliwiła korzystanie z doświadczenia wiodących ośrodków w dziedzinie medycyny tropikalnej i zdrowia międzynarodowego.

Jakoszpitalszczycimy się tym, że lekarze Kliniki doskonalili umiejętności zawodowe w ośrodkach medycznych krajów strefy międzyzwrotnikowej i subtropikalnej. Personel Kliniki (...) korzystał z mądrości i doświadczenia takich osobistości jak dr honoris causa UMP Wanda Błęńska – „matka trędowatych” z Ugandy, ksiądz dr Jan Jaworski – wybitny specjalista, chirurg z Papui Nowej Gwinei, a także świętej pamięci O. Marian Żelazek SVD – misjonarz trędowatych z Indii, nominowany do Pokojowej Nagrody Nobla.

Doktor Wanda Błęńska – obecna na jubileuszowej sesji – w swoim liście gratulacyjnym napisała: „Po powrocie z Ugandy, kiedy byłam hospitalizowana w Klinice z powodu malarii, ujęła mnie panująca tam atmosfera, podejście lekarzy i całego personelu medycznego. Podobnie misjonarze wracający po ciężkiej pracy z krajów tropikalnych znajdują zawsze w Klinice fachową pomoc i wsparcie. Świadomość, że jest takie miejsce w naszej ojczyźnie (...) jest niezwykle budująca.”

Wśród uczestników sesji jubileuszowej znalazły się dzieci ze Szkoły Podstawowej im. Wandy Błęńskiej w Poznaniu. Wręczyły swojej patronce – która, w ubiegłym roku skończyła 100 lat – piękny bukiet kwiatów, a wszyscy zebrani uczcili tę chwilę owacją na stojąco.

Część jubileuszową sesji zakończył występ Aleksandra Machalicy „Listy z podróży... wspomnienia i refleksje”.

Były to przede wszystkim fragmenty powieści Henryka Sienkiewicza oraz wyjątki prozy Ryszarda Kapuścińskiego, będące literaczką opowieścią o objawach malarii. ■

Prof. Jerzy Stefaniak, kierownik Kliniki i dr Elżbieta Kacprzak

Aleksander Machalica

Dr Krystyna Mackiewicz

Prof. Roman Meissner

Prof. Jacek Wysocki

Prof. Zbigniew Krasiński

LAUREAT EUROPEJSKIEJ NAGRODY OBYWATELSKIEJ

Profesor Jacek Łuczak, założyciel Polskiego Towarzystwa Opieki Paliatywnej i twórca pierwszej w Polsce Kliniki Opieki Paliatywnej otrzymał Europejską Nagrodę Obywatelską. Przyznaje ją od 2008 roku Parlament Europejski w uznaniu za pracę na rzecz wartości wynikających z Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. O nagrodę dla prof. Łuczaka wystąpił europoseł Filip Kaczmarek.

Profesor Jacek Łuczak jest w Polsce pionierem kompleksowej opieki nad chorymi terminalnie i ich rodzinami. Jego determinacja sprawiła, że przed wielu laty, kiedy w Polsce nie było zrozumienia dla potrzeb ludzi u kresu życia,

on uświadomił jak ważny dla chorego jest każdy dzień bez bólu, wsparcie i opieka, pomoc w uporządkowaniu wszystkich życiowych spraw. Wówczas to dowiedzieliśmy się od Profesora, że Palium oznacza płaszcz, którym należy szczer-

nie otoczyć chorego. Dziś, to wszystko wydaje się oczywiste. To przede wszystkim wielka zasługa prof. Jacka Łuczaka ale i całej rzeszy ludzi: wolontariuszy, sympatyków, których zaraził ideą takiej opieki nad umierającym chorym. O tym, jak wspaniałą i wielką społeczną pracę wykonali, jak „przeorali” ludzką wrażliwość niech świadczy fakt, że mieszkańcy Poznania oddający głosy na społeczną listę projektów, które otrzymają dofinansowanie miasta, na czołowym miejscu postawili rozbudowę Hospicjum Palium. Hospicjum otrzyma 1,5 mln zł na realizację konkursowego projektu. I pomyśleć, że projektowi budowy hospicjum na Osiedlu Rusa towarzyszyły burzliwe protesty mieszkańców, którzy nie chcieli mieć w swoim sąsiedztwie „umieralni”, jak nazywane było hospicjum. Od tamtej pory wszyscy przeszliśmy długą drogę. Zwycięzcami są ci, którzy nigdy nie zwątpili w sens pomagania ludziom w godnym przeżyciu każdego dnia. ■

Europoseł Filip Kaczmarek wręcza nagrodę profesorowi Jackowi Łuczakowi.

ANESTEZJOLOGIA I INTENSYWNA TERAPIA DZIECIĘCA

W dniach 27 – 29 września w Hotelu Novotel Poznań Malta odbyło się XVII Sympozjum Sekcji Pediatrycznej Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

Organizatorem sympozjum była Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii Pediatrycznej naszego Uniwersytetu. Prelegentami konferencji byli wybitni specjaliści z całej Polski. Z dużym skupieniem wysłuchano również wykładów z zagranicy reprezentujących Royal Hospital for Children z Bristolu, Birmingham Children's Hospital i Klinik Sankt Augustin z Bonn.

Gości przywitała przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego, dr n. med. Alicja Bartkowska-Śniatkowska, kierownik Kliniki. Gościem honorowym Sympozjum była prof. Kazimiera Brodzińska, szefowa pionierskiego zespołu anestezjologicznego w organizowanym w latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia Instytucie Pediatry, były kierownik Zakładu, a później Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii Pediatrycznej. Pani Profesor wykształciła liczną kadrę lekarzy i pielęgniarek, którzy z ogromnym zaangażowaniem i poświęceniem zajmują się ratowaniem małych i dużych pacjentów w stanach zagrożenia zdrowia i życia.

W Sympozjum wzięło udział ponad 200 lekarzy i pielęgniarek z Polski, wspomnianych już gości z zagranicy (Niemiec, Wielkiej Brytanii oraz Ukrainy), a także wielu wystawców sprzętu i leków stosowanych w anestezjologii i intensywnej terapii dziecięcej.

Program naukowy obejmował siedem sesji plenarnych, których tematami wiodącymi były podstawowe zagadnienia intensywnej terapii dziecięcej: sepsa i wstrząs septyczny, obrażenia wielonarządowe, intensywna terapia po rozległych operacjach oraz leczenie bólu i stosowanie leków „off-label”. Całości dopełniła prezentacja prac naukowych w formie plakatów.

Jedną z części obrad stanowiła Sesja Pielęgniarska pod patronatem konsultanta krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki dr hab. Danuty Dyk oraz konsultanta wojewódzkiego PTPAIO mgr. Katarzyny Kabacińskiej.

Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Andrzej Marciński, wybitny radiolog, wieloletni prezes Polskiego Lekarskiego Towarzystwa Radiologicznego, dzięki któremu min. ultrasonografia stała się podstawową metodą diagnostyczną u dzieci, i to już ponad 20 lat temu. Pan Profesor znany jest jako osobowość niezwykła i wyjątkowa, jego wykład uświetniający otwarcie sympozjum pt. „Dziecko w sztuce” był tego kolejnym przykładem.

ALICJA ŚNIATKOWSKA

POLKA W EUROPIE

L

Lekarze niemalże jednogłośnie podkreślają, że równie ważna jak leczenie jest świadomość zdrowotna i edukacja chorego. Przytaczają zatrważające dane o tym, że pacjenci nie starają się dobrze poznać swojej choroby, nie stosują się do zaleceń lekarza, nie zmieniają niczego w swoim trybie życia, nie kontynuują leczenia nie przyjmując zalecanych im leków. Jest to wielki problem natury medycznej i ekonomicznej. Dlatego tak ważna jest edukacja zarówno zdrowych jak i chorych. Ogromną rolę mają do spełnienia dziennikarze, którzy wykorzystując różne media, mogą łatwiej dotrzeć z tą wiedzą do szerokiego grona odbiorców.

Uczestnicy konferencji

Żeby dobrze tę swoją zawodową rolę spełnić, sami muszą posiąść stosowną wiedzę. Dlatego Stowarzyszenie „Dziennikarze dla Zdrowia” corocznie organizuje konferencje, podczas których ludzie mediów mogą zdobywać tę wiedzę „u źródła” czyli od największych autorytetów medycznych.

Ostatnia konferencja pt. „Polka w Europie” odbyła się w Poznaniu. Uczestnicy spotykali się w na naszym Uniwersytecie oraz na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Inaugurując konferencję zebranych powitał rektor UMP prof. Jacek Wysocki, który następnie wygłosił wykład pt. „Skąd wiadomo czy szczepienia szkodzą, czy nie?” Temat szczepień wzbudza ostatnio wiele kontrowersji, pojawiają się publikacje, które negują sens szczepień. To bardzo niekorzystne zjawisko. Profesor Wysocki podkreślał, że szczepionki są najdokładniej przebadanymi spośród

wszystkich leków. Badania trwają od kilku do kilkunastu lat na ogromnych populacjach. Rejestruje się wszystkie dane o niepożądanych działaniach. Koszty takich badań to miliardy dolarów. Wszystko to świadczy o bezpieczeństwie szczepionek.

Red. Ewa Dux Prabuca

Dr Grzegorz Dworacki

Dr Piotr Leszczyński ordynator Oddziału Reumatologii i Osteoporozy w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. Józefa Strusia omówił leczenie aktywnej postaci toczenia rumieniowatego układu. Mówił o trudnościach w diagnozowaniu, obciążającym leczeniu choroby m.in z powodu uszkodzeń wielonarządowych, o nowoczesnych metodach leczenia przy użyciu immunoterapi i leków biologicznych.

Prof. Stefan Grajek, kierownik I Kliniki Kardiologii w swoim wykładzie wyjaśniał dlaczego co szósty Polak po zawale umiera w ciągu pierwszego roku, o tym jak pilne i konieczne są inwestycje w prewencję wtórną. (szczegóły w rozmowie z prof. Grajkiem na str. 8 – 9)

Prof. Wanda Horst-Sikorska mówiła o osteoporozie u kobiet. W swoim wykładzie pt. „Nie daj się złamać” podkreśliła, że czwarte miejsce wśród przyczyn hospitalizacji zajmują złamania biodra, które spowodowane są osteoporozą. Kobiety żyją dłużej, dlatego choroba dotyka je relatywnie wcześniej. We wczesnym stadium nie daje niepokojących objawów więc usypia czujność. Spośród pacjentów, którzy mają zdiagnozowaną osteoporozę połowa przerywa leczenie! Tymczasem przyjmowanie leków, odpowiednia dieta i ruch, to jedyny sposób na spowolnienie postępów choroby i zapobieganie częstym złamaniom.

Dr Jacek Tulimowski, ginekolog-położnik przedstawił nowoczesną, zachowawczą metodę leczenia mięśniaków.

Drugi dzień dziennikarskich spotkań odbywał się na UAM. Zebranych przywitał rektor uczelni, prof. Bronisław Marciniak. Następnie prof. Wojciech Nawrociak z Instytutu Fizyki UAM przedstawił sylwetkę Marii Skłodowskiej Curie i aktualność jej odkryć w medycynie. „Opracowanie mapy zagrożeń narkotykowych poprzez badanie... ścieków” zaprezentowała dr farm. Jolanta Kłos adiunkt w Katedrze i Zakładzie Chemii Nieorganicznej i Analitycznej UM. Następne referaty dotyczyły wyzwań współczesnej onkologii, leczenia cukrzycy, hemofilii i chorób układu oddechowego. ■

Profesorowie Jacek Wysocki, Stefan Grajek i red. Jacek Michalak

POZNAŃSCY STUDENCI W WITEBSKU

Od trzynastu lat trwa współpraca Wydziałów Farmaceutycznych Uniwersytetów Medycznych w Poznaniu i w Witebsku. Ze strony naszej uczelni poznańskiej koordynuje ją prof. Irena Matławska, kierownik Katedry Farmakognozji, a ze strony uczelni witebskiej prof. Walentyna Kugaczowa, kierownik Katedry Organizacji Pracy Aptecznej i Towaroznawstwa Medycznego, a jednocześnie dziekan tutejszego Wydziału Farmaceutycznego. W ramach współpracy organizowane są praktyki dziesięcioosobowych grup studentów.

Poznańscy studenci w pracowni farmakognozji witebskiej uczelni

Zgodnie z tą tradycją we wrześniu 2012 r. grupa poznańskich studentów farmacji wyjechała do Witebska. Tamtejszy Uniwersytet Medyczny okazał się bardzo przyjazny, bo zarówno jego Rektor jak i Dziekan Wydziału Farmaceutycznego oraz wielu studentów, to z pochodzenia Polacy. Duże wrażenie wywarła na nich apteka uniwersytecka, mająca 620 m² powierzchni, w której odbywają się zajęcia dla studentów wszystkich lat studiów, a także uniwersytecki szpital, samofinansujący się dzięki odpłatnym usługom w zakresie chirurgii estetycznej i fizykoterapii. Studenci poznawali też piękno i surowy klimat Białorusi oraz zdobywali nowych przyjaciół.

ANITA MAGOWSKA

„OTWARTA BIBLIOTEKA – OTWARTA NAUKA”

W dniach 10-12 IX 2012 roku, w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu odbyła się XXX Jubileuszowa Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych „Otwarta biblioteka – otwarta nauka”. Organizatorem Konferencji była Biblioteka Główna UMP.

Uroczystego otwarcia Konferencji dokonała mgr Aniela Piotrowicz, dyrektor Biblioteki Głównej, a zgromadzonych uczestników powitał rektor UMP prof. dr hab. Jacek Wysocki.

Sesja Jubileuszowa poświęcona została 30-letniej tradycji konferencji problemowych bibliotek medycznych. Coroczne spotkania bibliotekarzy medycznych, zainicjowane w 1981 r. w Gdańsku, przyczyniają się do ścisłej współpracy pomiędzy bibliotekami medycznymi oraz ciągłego podnoszenia ich poziomu. Referat wprowadzający „Przeobrażenia bibliotek uczelni medycznych efektem ścisłej współpracy i wymiany doświadczeń” wygłosiła Aniela Piotrowicz, która przedstawiła wpływ wspólnych przedsięwzięć bibliotek medycznych na stan i funkcjonowanie tych placówek w dniu dzisiejszym. A. Grygorowicz z Gdańska w prezentacji „Trzydzieści lat minęło jak jeden dzień...” szczegółowo omówiła tematykę, osiągnięcia i sukcesy corocznych konferencji problemowych oraz stojące przed nimi nowe wyzwania.

W wystąpieniach podczas sesji „Organizacja i funkcjonowanie otwartej biblioteki naukowej” podkreślano, iż jednym z najważniejszych czynników determinujących funkcjonowanie współczesnej biblioteki jest organizacja przestrzeni. Otwarcie dostępu do zbiorów i usług bibliotecznych, swoboda poruszania się po całym obiekcie, możliwość wyboru miejsca do nauki czy też wydłużanie czasu pracy bi-

bliotek do późnych godzin nocnych sprawiają, że w nowych obiektach bibliotecznych znacznie wzrasta frekwencja.

Kolejna sesja poświęcona była zagadnieniu otwartego dostępu do wiedzy. Wszystkie wystąpienia dotyczyły idei wolnego dostępu do informacji oraz publikowania wyników badań naukowych finansowanych ze środków publicznych w systemie „Open Access”. Omawiano zagadnienia bibliotek cyfrowych, repozytoriów i otwartych zasobów wiedzy udostępnianych przez witryny bibliotek medycznych. Zaprezentowane zostały także wystąpienia B. Sieka „Open Access a wybrane wskaźniki bibliometryczne” oraz J. Przyłuskiej „Jak opublikować artykuł według zasad Open Access – porady dla autorów publikacji medycznych”. Sesję zakończyła ciekawa prezentacja największej biblioteki filmów medycznych – MEDtube.

W ostatnim dniu Konferencji omawiano ograniczenia i kwestie prawne związane z otwartą nauką, monopolem autorskim, dozwolonym użytkowaniem chronionych utworów i dostępem do źródeł informacji. Niezwykle interesujące było wystąpienie J. Stępnia, dyrektora Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej, na temat bilansu kosztów i efektów licencji krajowych na dostęp do naukowych baz danych.

ROMA HAJDUK, ANIELA PIOTROWICZ

PSYCHOLOGIA W MEDYCYNIE

D

Drugie w tym roku spotkanie kierowników Katedr i Zakładów Psychologii Uczelni Medycznych odbyło się 21 września w Zakładzie Psychologii Medycznej, WUM. W maju miało miejsce pierwsze spotkanie takie spotkanie, które stało się okazją do prezentacji dokonań w zakresie nauczania psychologii studentów medycyny. Materiał z tego spotkania ukazał się w czasopiśmie „Medycyna Dydaktyka Wychowanie”. O szerszym oddźwięku z jakim spotkało się to wydarzenie świadczy fakt, że podobne sprawozdania ukazały się, bądź wkrótce się ukazą w czasopismach naukowych polskich i anglojęzycznych: „Psychiatria Polska”, „Neuropsychologia” i „Neuropsychiatria” i w „Acta Neuropsychologica”.

Drugie spotkanie otworzył przewodniczący Zespołu Roboczego ds. Nauczania Psychologii w Medycynie dr hab. med. Krzysztof Owczarek – kierownik Zakładu Psychologii Medycznej WUM. Po przywitaniu gości przedstawił poziom zaawansowania starań o poszerzenie programu studiów na wydziałach lekarskich o zajęcia „Psychologia relacji z pacjentem”. Mówca wyraził nadzieję, że spotkanie przyczyni się do zainspirowania zebranych wieloma pomysłami, które pomogą zrealizować zamierzenia uzupełniające obecny program studiów psychologii na studiach medycznych.

Następnie głos zabarała dr hab. Ewa Mojs kierownik Zakładu Psychologii Klinicznej UMP. Dalsza część obrad była poświęcona dokonaniom naszej uczelni w zakresie doświadczeń w nauczaniu psychologii studentów medycyny.

Dr Ewa Mojs omówiła program ramowy swojego zakładu. Obszary i zainteresowania badawcze pracowników Zakładu Psychologii Klinicznej przedstawił dr Wojciech Strzelecki. Referat dotyczący metod i kierunków nauczania psychologii wygłosił dr Bogusław Stelcer. Po przerwie odbyły się dwa warsztaty (równoległe). Pierwszy dotyczył analizy rysunku dziecka pod tytułem „Rysunek dziecka – przykład warsztatu dla studentów pielęgniarstwa”. Mgr Maia Stanisławska-Kubiak zaprezentowała szerokie możliwości wykorzystania wytworów dzieł dzieci do oceny ich stanu psychicznego i diagnozy. Drugim warsztatem była prezentacja Grupy Balinta – jako metody dla praktycznej nauki rozwijania umiejętności komunikowania, którą zaprezentował dr Bogusław Stelcer.

Uczestniczenie w grupach Balinta stwarza możliwość uzyskania wglądu we własne postępowanie, stymuluje samopoznanie oraz powoduje prze wartościowania w postępowaniu terapeutycznym. Uczestnik uczy się pełniejszego koncentrowania na pacjencie i jego przeżyciach oraz postrzegania jego osobowości w perspektywie całościowych przeżyć, wykraczających poza samą chorobę. Prowadzi do nabycia umiejętności efektywnej terapii i kontak-

Uczestnicy grupy balintowskiej mieli możliwość spotkania się z interesującym sposobem prowadzenia grupy.

Zajęcia pod nazwą „Rysunek dziecka” jako przykład warsztatu dla studentów pielęgniarstwa przedstawiła mgr Maia Stanisławska-Kubiak.

tu z chorym, służąc dobru wspierającego i osoby przyjmującej pomoc. Seminaria w ramach grup Balinta są nieodzownym elementem procesu kształcenia lekarzy oraz specjalistów w zakresie innych specjalności medycznych. Pomagają zrozumieć skomplikowaną istotę uwarunkowań psychosomatycznych. Ich przydatność w programie nauczania studentów medycyny jest wielostronna. Przede wszystkim ma związek z przesunięciem akcentu z medycyny skupionej na chorobie na rzecz medycyny skoncentrowanej na pacjencie. Spotkanie zakończyło się poparciem wniosku o kontynuację spotkań oraz rozwijaniem ich formuły o dyskusje nad programem edukacji studentów kierunków medycznych oraz obszarami badań naukowych.

PROF. KRZYSZTOF OWCZAREK,
DR BOGUSŁAW STELCER,
DR HAB. EWA MOJS

Dr hab. Ewa Mojs przedstawiła prelegentów z Zakładu Psychologii Klinicznej Poznańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego.

Doktor Bogusław Stelcer, będący zarówno certyfikowanym liderem grup Balinta, jak i ich superwizorem, poprowadził dla uczestników prezentację metody węgierskiego psychoanalityka i lekarza.

KULTURA, MEDIA, ETYKA

17

17 października 2012 w Instytucie Kultury Europejskiej UAM w Gnieźnie odbyła się międzynarodowa konferencja zatytułowana „KULTURA, MEDIA, ETYKA. Media w perspektywie etycznej i kulturowej w kontekście rewolucji teleinformatycznej”.

Tematem przewodnim tegorocznej konferencji była dyskusja nad szeregiem aspektów rozwoju nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, dokonywana z humanistycznej perspektywy. Podczas tegorocznej konferencji organizatorzy jej położyli szczególnie nacisk na aspekty psychologiczne i politologiczne.

Cechą charakterystyczną współczesnego postępu technologicznego w obszarze środków komunikacji jest ogromna dynamika tego procesu, wymusza konieczność ciągłej refleksji przedstawicieli nauk społecznych, badających zjawiska towarzyszące owemu postępowi. Fakt ten stanowi asumpt do organizowania opisywanego cyklu konferencji, bowiem brak takiej refleksji, przy obecnym tempie przemian skutkowałby dezaktualizacją wielu koncepcji. Celem spotkania była dyskusja nad szeregiem zjawisk natury psychologicznej, politologicznej i filozoficznej, towarzyszących rozwojowi nowoczesnych technologii.

Z punktu widzenia Uniwersytetu Medycznego najistotniejsze pojawiające się na konferencji wątki dotyczyły przede wszystkim aspektów etycznych e-learningu wkraczającego w coraz bardziej wyrazisty sposób w medycynę, teleinformatycznej edukacji, telemedycyny w świetle problemów etycznych, aspektów etycznych środowisk uniwersyteckich w ujęciu historycznym, korzyści i zagrożeń związanych z autodiagnozą dotyczącą zdrowia psychicznego w oparciu o źródła oraz wsparcia fundacyjnego dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

W komitecie naukowym konferencji z Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu znaleźli się: rektor Uniwersytetu Medycznego prof. dr hab. Jacek Wysocki, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu prof. dr hab. Włodzimierz Samborski oraz kierownik Zakładu Psychologii Klinicznej dr hab. Ewa Mojs. Z Uniwersytetu im. Adam Mickiewicza w Poznaniu: dyrektor Instytutu Kultury Europejskiej UAM w Gnieźnie prof. dr hab. Leszek Mrowiec, prof. dr hab. Kazimierz Dopierała, prof. dr hab. Beata Frydryczak oraz prof. dr hab. Ryszard Stachowski. W komitecie naukowym znalazł się również prezes honorowy Polskiego Towarzystwa im. Alberta Schweitzera w Poznaniu prof. dr hab. Henryk Gaertner.

Podczas konferencji wygłoszono dziesięć referatów w trzech sesjach. Konferencja adresowana była głównie do studentów oraz pracowników nauki, a poruszane tematy dotyczyły licznych zagadnień związanych z szeroko pojętą kulturą oraz mediów i ich etycznych aspektów.

Oficjalnego otwarcia konferencji dokonał przewodniczący komitetu organizacyjnego Konferencji – dr Piotr Pawlak (UAM). W słowie wstępnym dr Pawlak wspominał o zmianach zachodzących we współczesnej komunikacji, wzroście znaczenia Internetu jako medium masowego, oraz rozwoju międzynarodowych korporacji medialnych – pociągających za sobą zmiany w szeroko pojętej kulturze, które to zmiany należy rozpatrywać w różnych perspektywach etycznych. Następnie po powitaniu wszystkich gości wyraził nadzieję, że konferencja nabierze charakteru cyklicznego, jednocześnie życząc wszystkim owocnych obrad, dyskusji i rozmów kulturalnych.

Sesję pierwszą prowadzili: przewodniczący Komitetu Organizacyjnego – dr Piotr Pawlak (UAM) oraz wiceprzewodniczący Komitetu – dr Wojciech Strzelecki (UMP). Podczas jej trwania wygłoszono cztery referaty. Pierwszy referat zatytułowany „Kwestie etyczne w refleksji poznańskiego środowiska uniwersyteckiego w okresie dwudziestolecia międzywojennego” wygłosił dr Józef Malinowski z Archiwum Polskiej Akademii Nauk. Drugi referat, autorstwa mgr Mai Strzeleckiej z Katedry Profilaktyki Zdrowotnej Uniwersytetu Medycznego, nosił tytuł „Analiza wsparcia kulturalnego dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym na terenie Starego Miasta i Jeźyc w Poznaniu”. W swoim referacie autorka przedstawiła formy wsparcia kulturalnego i arteterapeutycznego prezentowane dzieciom przez poznański fundację: „SIC!” i „Serdecznik”. Duże zainteresowanie wzbudził referat mgr. Angelo Sollano noszący tytuł „Rekordowa oglądalność monologów Roberta Saviano góruje nad piłką nożną i Big Brother'em”. Mgr Sollano przybliżył postać Roberta Saviano, autora „Gomorry”, głośnej książki podejmującej trudny temat funkcjonowania struktur mafijnych we Włoszech. Wystąpienie to było impulsem do dalszych ciekawych rozmów kulturalnych. Ostatni referat

w sesji pierwszej zatytułowany „Egipska pop-królowa podbija Hollywood” wygłosiła mgr Karolina Kulpa, przedstawiając interesujący temat funkcjonowania wizerunku Kleopatry we współczesnej przestrzeni kultury masowej.

Podczas trwania drugiej sesji wygłoszono trzy referaty. Sesje prowadzili: dr Marcin Cybulski (UMP) oraz absolwentka kierunku Elektrobiologia na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu – mgr Jolanta Tomczak. Referat otwierający zatytułowany „Kulturowe aspekty technik medialnych” wygłosiła dr Małgorzata Dużewska. Mgr Magdalena Dobkiewicz przedstawiła referat pod tytułem „Wpływ techniki na logikę pojęciową”, ujmując omawiane zagadnienie w sposób wielowymiarowy. Zamykając sesję w kulturowo-edukacyjny wymiar rewolucji teleinformatycznej przeniósł uczestników konferencji mgr Adam Pietrzykowski, rozważając możliwości elektronicznej edukacji, obecnie oraz w perspektywie najbliższej przyszłości, przedstawiając referat „Ekran mądrości – kulturowy wymiar rewolucji teleinformatycznej w edukacji”.

Ostatniej sesji przewodniczył dr Piotr Pawlak. Otwierając sesję dr Andrzej Bełkot wygłosił referat poświęcony aplikacji teorii przeciwstawnego kodowania Stuarta Halla w badaniach kultury. Dr Bełkot przywołał interesującą refleksję na temat 'trendów mody' we współczesnej nauce, jakże często negatywnie wpływających na żywotność wielu klasycznych teorii (co skutkuje często ich porzuceniem z powodów pozamerytorycznych). Kolejny referat zatytułowany „Pokusa nadużyć jako etyczne wyzwanie współczesnego świata finansów” wygłosił mgr Bartosz Tomyślak. W swoim wystąpieniu przedstawił zagadnienie pokusy nadużycia jako etyczne wyzwanie współczesnej bankowości. Omówił również funkcje etyki w banku oraz cechy pokusy nadużycia. Konferencję zamknął referat dr. Wojciecha Strzeleckiego zatytułowany „Korzyści i niebezpieczeństwa płynące z autodiagnozy psychologicznej w oparciu o źródła internetowe”. W swoim wystąpieniu przedstawił zarówno pozytywne jak i zagrażające elementy korzystania z równych form autodiagnozy opartej o źródła internetowe w zakresie zdrowia psychicznego.

DR WOJCIECH STRZELECKI

„GORĄCE TEMATY” ZDROWIA PUBLICZNEGO

(„HOT TOPICS IN PUBLIC HEALTH”)

Ogólnopolską konferencję na ten temat zorganizował Zakład Zdrowia Publicznego UMP. Tytułowe „gorące tematy” zdrowia publicznego obejmują wszystko to, co mieści się pomiędzy epidemiologią a opieką zdrowotną.

Na podstawie badań 20 baz danych z zakresu zdrowia publicznego oraz najlepszych i najbardziej prestiżowych czasopism medycznych właśnie te tematy zdrowia publicznego omówiła dr Renata Adamek. Prof dr hab. n. farm. Elżbieta Nowakowska z Katedry i Zakładu Farmakoekonomiki i Farmacji Społecznej mówiła o kosztach leczenia chorób cywilizacyjnych. Lista tych chorób, niestety, jest coraz dłuższa. Pani Profesor przedstawiła koszty tylko trzech wybranych jednostek: chorób sercowo – naczyniowych, POChP i depresji. W Polsce na nadciśnienie tętnicze cierpi 30 procent populacji, a po 50 roku życia – 60 procent. Roczne koszty leczenia to około 14 miliardów złotych. Najdroższa jest hospitalizacja. Gdyby ją skrócić można te koszty zmniejszyć. Z badań prowadzonych w Katedrze wynika, że koszty leczenia w znacznie większym stopniu obciążają pacjenta niż NFZ. Dlatego chorzy często nie kontynuują leczenia. W przewlekłej, obturacyjnej chorobie płuc najdroższe jest leczenie zaostrzeń. U jednego pacjenta to koszt około 4 tysięcy złotych. Jeśli weźmie się pod uwagę fakt, że z powodu POChP cierpi 10 procent populacji po 40. roku życia, to łatwo obliczyć koszty.

Do czołówki chorób cywilizacyjnych dołączają choroby psychiczne. Szacuje się, że na świecie 120 milionów ludzi cierpi na depresję. W Polsce jest to od 1,2 do 1,5 miliona. Trudno tę liczbę dokładnie określić bowiem 60 procent chorych nie korzysta z pomocy. Największym kosztem tej choroby jest utrata produktywności pacjenta, a co za tym idzie znaczne pogorszenie jakości życia. Depresja jest nieodłączną towarzyszką starości, a ponieważ żyjemy coraz dłużej, problem narasta. Właściwe diagnozowanie i leczenie depresji wieku podeszłego ma ogromne znaczenie nie tylko dla samych chorych, ale także dla ich rodzin. Z badań wynika, że skutki depresji rodziców mają wpływ na zdrowie ich dzieci.

Prof. Elżbieta Nowakowska

Dr Renata Adamek

Okolo 1 procent populacji cierpi na schizofrenię. Choroba przebiega rzutami, podczas których pacjent musi być hospitalizowany. Średni czas pobytu chorego w szpitalu to 55 dni. Koszt takiego pobytu i leczenia to 650 tysięcy złotych. Gdyby właściwie zorganizować opiekę nad chorym w środowisku, te koszty można byłoby zmniejszyć.

Gościem konferencji był dr Frans Vergeer z Fontys University w Tilburgu w Holandii. Mówił o możliwościach i konieczności podnoszenia kwalifikacji w miejscu pracy, treningach kompetencyjności i komunikacji pracowników służby zdrowia, które przekładają się na właściwą opiekę nad pacjentem.

Program konferencji obejmował również i takie tematy jak: „Komputerowe bazy danych stosowane w ocenie stanu zdrowia”, „Samoleczenie – moda czy konieczność naszych czasów”, „Czynniki ryzyka chorób układu krążenia w Polsce”, „Postrzeganie zdrowia w opinii osób zdrowych i chorych”, „Nowe wyzwania dla zdrowia publicznego”. ■

Dr Tomasz Maksymiuk

STYPENDIA DLA NAJLEPSZYCH

Najlepsi maturzyści, finaliści i laureaci olimpiad przedmiotowych, którzy zechcą studiować w Poznaniu mogą liczyć na specjalne stypendia. Przyznaje je prezydent miasta, po zaopiniowaniu wniosków przez radę zarządzającą programem „Akademicki i naukowy Poznań”. W tym roku, po raz piąty przyznano takie stypendia.

Ubiegały się o nie 52 osoby z całej Polski. Rada, której przewodniczył prof. dr hab. Andrzej Ligocki z PAN wybrała 25 osób, które zarekomendowała do przyznania im stypendiów.

9 października, w Urzędzie Miasta Poznania, z rąk prezydenta Ryszarda Grobelnego studenci pierwszego roku poznańskich uczelni odebrali stypendia. Wśród nich było czterech studentów naszego Uniwersytetu. Wszyscy studiuje na Wydziale Lekarskim I. Są to: Bogusz Falkowski, laureat olimpiady chemicznej, absolwent Liceum

Ogólnokształcącego im. Jana z Czarnkowa, Przemysław Hańczakiewicz, laureat olimpiady biologicznej, absolwent Zespołu Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Pajęcznie, Kamil Rozynek, laureat olimpiady chemicznej i biologicznej, absolwent XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu, Wiktor Szmidt, laureat olimpiady biologicznej, absolwent I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Koninie.

Stypendium to kwota 1000 zł wypłacana od października do czerwca podczas pierwszego roku studiów. ■

SUMMER SCHOOL

REPRODUCTIVE HEALTH PROMOTION

W dniach 9-13.07.2012 odbyła się już dziesiąta edycja Summer School in Health Promotion. Tegoroczne spotkanie poświęcone było tematyce promocji zdrowia reprodukcyjnego (Reproductive Health Promotion) i zgromadziło ponad 40 uczestników z czterech ośrodków akademickich: Esslingen University of Applied Sciences z Niemiec, University of Balearic Islands z Hiszpanii, University of Tilburg z Holandii oraz naszego Uniwersytetu.

Summer School rozpoczęła się od spotkania w Urzędzie Miasta Poznania, gdzie uczestnicy zostali przyjęci przez wiceprezydenta Jerzego Stępnia oraz powitani przez prorektora UMP prof. Grzegorza Oszkinisa oraz dziekanów WNoZ prof. Włodzimierza Samborskiego i dr hab. Krystynę Jaracz.

Spotkanie obejmowało wykłady, warsztaty, prezentacje studenckie, wizytę studyjną w szpitalu, zwiedzanie Poznania oraz spotkania integracyjne. Podczas wykładów i warsztatów uczestnicy mieli okazję do wymiany poglądów, porównania sytuacji w różnych krajach europejskich,

poszerzenia swojej wiedzy, a wszystko to odbywało się w języku angielskim. Zaprezentowano wiele tematów z dziedziny edukacji zdrowotnej, etyki, medycyny, polityki zdrowotnej, socjologii i fizjoterapii m. in. :

- dr Jan Domaradzki: *Genetic information and the right (not) to know*
- dr Jesús Molina Mula and dr Catalina Perelló: *Ethical conflicts in women's sexual health*
- Prof. Lotte Kaba-Schoenstein: *Sexuality Education and Health Promotion in Germany – An Overview of Concepts, Stakeholders and Activities*
- Ewelina Bonk, Agnieszka Marczak, Julia Zielińska, Barbara Bobowicz: *Designer babies. New genetics and new eugenics*
- Maite Arbós, Elisa Bosch: *What can the physiotherapist do to improve pelvic floor health?*

Wizyta studyjna w Szpitalu Ginekologiczno-Położniczym przy ulicy Polnej była bardzo wartościowym uzupełnieniem zajęć teoretycznych i obejmowała 4 oddziały: porodowy, neonatologiczny, leczenia niepłodności oraz opieki nad matką i dzieckiem.

Studenci i wykładowcy byli bardzo zadowoleni ze spotkania i entuzjastycznie rozpoczęli planowanie XI Summer School, która odbędzie się w Hiszpanii.

DR EWELINA WIERZEJSKA, DR JAN DOMARADZKI
KOORDYNATORZY SUMMER SCHOOL

Podczas wykładów

JAKI JEST NAJDŁUŻSZY WĄŻ NA ŚWIECIE?

K

Kiedy na to pytanie odpowiadali prelegenci, na scenie pojawił się wąż uszyty z materiału. Miał 12 metrów długości. Tak Max Radomski i Mikołaj Grzana, członkowie Polskiej Akademii Dzieci, swoim wykładem na temat węży na świecie, zainaugurowali na naszym Uniwersytecie projekt Mały Medyk.

Podczas zadawania pytań

Projekt adresowany jest do dzieci od 6 do 12 lat, jego celem jest rozbudzanie aktywności poznawczej, popularyzacja wiedzy, podtrzymanie pierwotnej ciekawości świata u dzieci.

O sile „pierwotnej ciekawości” mogliśmy się przekonać, kiedy przyszło do zadawania pytań. Życie węży zaintrygowało słuchaczy. Ale może nawet z większym zainteresowaniem spotkał się wykład doktora Wojciecha Gawęckiego z Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej na temat zmysłu słuchu, implantów ślimakowych i aparatów słuchowych. W wypełnionej po brzegi sali Centrum Kongresowego pojawił się las rąk, tych, którzy chcieli zadawać pytania.

Czy z implantem można się kąpać, czy można go uszkodzić i co wtedy, czy zwierzętom można wszczepiać implanty... i dziesiątki podobnych. Doktor Gawęcki cierpliwie odpowiadał, dobierając słowa tak, aby zaspokoić „pierwotną ciekawość” uczestników. Na spotkaniu były także dzieci z Ośrodka Szkolno – Wychowawczego dla Dzieci Niesłyszących w Poznaniu. Ich wychowawczynie pani Sylwia Sobczak przekazywała im treść wykładów językiem migowym.

Ale nim doszło do dyskusji odbyła się oficjalna część spotkania. 350 uczestników projektu złożyło uroczyste ślubowanie. Zgromadzone dzieci i opiekunów powitał prorektor do spraw studenckich prof. Edmund Grześkowiak, podkreślając, że w chwili złożenia ślubowania stali się pełnoprawnymi członkami społeczności naszej uczelni.

Spotkania w ramach Polskiej Akademii Dzieci odbywać będą się co miesiąc. Nad całością przedsięwzięcia czuwają koordynatorki: mgr Barbara Purandare i lek. Kamila Stawczyk-Eder. Partnerem jest Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA – oddział w Poznaniu. O bezpieczeństwo uczestników dbają ratownicy medyczni z Akademickiego Stowarzyszenia Medycyny Ratunkowej. ■

Przyszli naukowcy dobrze się bawili

W spotkaniu wzięły także udział dzieci niesłyszące

Dr Wojciech Gawęcki

MUZYCZNA PRZYGODA Z CANÇÓ MEDITERRÀNIA

P

Po wielu miesiącach ciężkiej pracy nad programem, który z ogromną starannością „wykopał” i przygotował z nami dyrygent prof. Przemysław Pałka, 9 września wyruszyliśmy w kierunku słonecznej Katalonii na II Międzynarodowy Festiwal i Konkurs chórów Canço Mediterania.

Pierwszy postój – Paryż! Ze stolicą Francji przywitaliśmy się rano. Do zwiedzania było mnóstwo atrakcji, a czasu mało, więc uwijaliśmy się jak mrówki i rejestrowaliśmy każdy zabytek. Około dziewiętej wieczorem pożegnaliśmy Paryż i ruszyliśmy w dalszą podróż do Hiszpanii. Od razu się w niej zakochaliśmy. Koło południa byliśmy w Lloret the Mar, gdzie mieliśmy mieszkać w Gran Juan Hotel.

Wieczorem bajeczna kolacja i spacer po nocnym Lloret i jego magicznych uliczkach. 12 września, dzień konkursu... Godzina dwudziesta pierwsza, Kościół Sant Rom – widzieliśmy chóry czekające na swój występ, lekko podenerwowane, oraz te którym kamień spadł z serca po zaprezentowaniu swoich umiejętności. A my? Każdy

przeżywał to inaczej, choć ja mogę powiedzieć, że niezmiernie ucieszyłam się, kiedy było już po wszystkim. To mój pierwszy konkurs z chórem, więc nie narzekałam na brak emocji. Zaśpiewaliśmy, zebraliśmy gromkie brawa i pełni obaw czy na pewno się podobaliśmy i zapadliśmy w pamięć jury, wróciliśmy „świętować” do hotelu. Każdy musiał wskoczyć do basenu by ochłodzić organizm po dawce stresu.

Następnego dnia czekała nas wycieczka do Barcelony, gdzie z naszym programem muzyki religijnej mieliśmy wystąpić wieczorem w katedrze. Cały dzień zwiedzaliśmy to przepiękne miasto. Później spacer wzdłuż portu, kolumna Kolumba i zwiedzanie katedry, w której mieliśmy zaprezentować się wieczorem. I zaprezentowaliśmy się. Nawet nie wiecie, z jaką dumą opowiadam znajomym, że spotkał mnie zaszczyt zaśpiewania w „katedrze w Barcelonie”. Po występie zmęczeni, ale i szczęśliwi wyruszyliśmy obejrzeć ostatnią atrakcję, którą zafundowała nam Barcelona – tańczące fontanny... Noc, tłum ludzi, muzyka, gra świateł i hektolitry wody potrafią zdziałać cuda. Sobota, czyli przedostatni dzień, Wykorzystaliśmy go na kupowanie pamiątek dla rodziny, dla znajomych oraz dla nas samych, by móc w przyszłości opowiadać dzieciom, jak to przemierzaliśmy Europę z uniwersyteckim chórem.

A wieczorem koncert finałowy w Teatrze Miejskim w Lloret de Mar oraz ogłoszenie wyników. Trud się opłacił. Zostaliśmy nagrodzeni pierwszym miejscem w kategorii „Najlepsze wykonanie Sardany” (jest się czym chwalić, bo pokonał „miejscowych” w ich znanym narodowym utworze!!) oraz dwoma srebrnymi dyplomami w dwóch pozostałych kategoriach (muzyka sakralna i muzyka katalońska). Na koniec wszystkie chóry biorące udział w konkursie zaśpiewały Gaude Mater Polonia pod dyrygenturą profesora Przemysława Pałki. Po koncercie na placu przed teatrem wszyscy wspólnie zatańczyliśmy Sardanę, znany hiszpański taniec, i zostaliśmy poczęstowani grzaną „miksturą” mającą pokazać nam gorący temperament hiszpańskiego narodu!

Z czym wróciliśmy do Polski? Z nagrodami, uśmiechami na twarzach, z milionem zdjęć, ale – co najważniejsze – z niezapomnianymi do końca życia widokami i wspomnieniem chwil spędzonych w cudownych miejscach i w cudownym gronie. Bo to właśnie ludzie sprawiają, że takie wyjazdy należą do udanych

DOMINIKA ORŁOWSKA
II ROK FARMACJI UMP

NIEZWYKŁE SEMINARIUM: „MEDYCINA W OKRESIE NARODOWEGO SOCJALIZMU I DZIŚ”

D

Dlaczego historia, przegrywając konkurencję o zainteresowanie z wydarzeniami z ostatniej chwili, zostaje oznaczona etykietą: „na później”? Dlaczego dla każdego studenta Uniwersytetu Medycznego powinna być, choć na chwilę, obiektem zainteresowania?

Nasz Uniwersytet, wraz z z Uniwersytem Bremen postanowił w tym roku zorganizować przedsięwzięcie niemal ponadczasowe, stawiając się w roli budowniczych czasów – udało się bowiem stworzyć seminarium polsko – niemieckie będące pomostem nie tylko nad przeszłością ale i nad różnicami kulturowymi. „Medycyna w okresie narodowego socjalizmu i dziś” na wstępie przekonała mnie, iż słowo „dziś” w temacie projektu, potrafi zmienić wiele. Jeden wyraz sprawił, iż pozornie nieprzystępny temat dotknął bezpośrednio także i mnie.

Łatwo teoretyzować na temat wydarzeń z przeszłości, stawiać się w sytuacji personelu medycznego, analizować fakty eksperymentów medycznych, a przede wszystkim wydarzeń związanych z masową zagładą ludzkości, dopóki nie usłyszymy sądząc, iż żadne z powyższych nie ma miejsca w czasach nam współczesnych.

Odwracając swoją uwagę od bezpiecznej pozycji historyka, śledzącego wydarzenia z przyszłości, mieliśmy okazję zasiąść w kręgu polsko-niemieckim i postawić sobie pytania ważne nie tylko z punktu widzenia naszych przyszłych

zawodów, ale przede wszystkim w perspektywie naszego własnego życia.

Czemu polska pielęgniarka/lekarz nie może odmówić stawienia się na komisji wojskowej, a tym samym udziału w służbie wojskowej w stanie wojny, podczas gdy w Niemczech nawet mężczyzna zdolny do wojskowej służby może wybrać zamiast szkolenia wojskowego ścieżkę wolontariatu? Choć teoretycznie wojna wydaje się być dla Polski odległa, o tyle być może dla jej wielkich sojuszników, takich jak USA – nie.

Pytanie to brzmi bardziej aktualnie niż pytanie o motywację lekarzy i pielęgniarek wstrzykujących fenol w serca więziom obozów koncentracyjnych? I jak te dwa pozornie odległe pytania łączą się?

Seminarium pozwoliło znaleźć nam wiele odwiedzi, także i na to pytanie. Prawo bywa zmienne, reguły powszechnie nas obowiązujące również. To, czy mamy obowiązek uczestniczyć w działaniach wojskowych naszego państwa, być może prowadzonych po stronie agresora, jest zależne od obowiązującego prawa. Natomiast decyzje etyczne – czy zgodzę się na uśmiercanie swoich pacjentów, odbieranie im godności i zdrowia – pozostają w sferze naszych prywatnych wyborów. Odpowiedzialność jako powszechnie rozumiane i stosowane słowo może z czasem stać się dla nas nieco obojętne. Czy jednak dla przyszłej kadry medycznej powinno?

O tym, jak wydarzenia z przeszłości mogą mieć bezpośredni wpływ na nasze życie, opowiadał nam w swoim wykładzie Dr Krzysztof Szwejca z Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży w Krakowie. Okazuje się, iż Syndrom KZ – trauma przeżyć związanych z obozem koncentracyjnym – może mieć wpływ awet na trzecie pokolenie, czyli na i nas – wnuczeta.

Być może większość z uczestników i pracowników naszej uczelni było choć raz na terenie byłego obozu koncentracyjnego. Nasz pobyt w Aushwitz i Brzezince odważę się nazwać szczególnym.

Bardzo rzetelne merytoryczne przygotowanie, znajomość faktów historycznych, historii jednostek – zarówno więźniów, jak i personelu – medycznego, indywidualny studyjny program zwiedzania oraz profesjonalizm przewodników, wszystko to wywarło na nas wielkie wrażenie. Seminarium dało nam możliwość zobaczenia na własne oczy niedostępnych powszechnie budynków – bloków 10 i 28 – byłego szpitala obozowego, czytania na miejscu przygotowanych specjalnie dla nas materiałów źródłowych, między innymi z eksperymentów medycznych.

Zobaczenie obozu – to przede wszystkim starcie się z własną świadomością, kiedy mózg szepcze „to nie jest prawda, coś takiego nie mogło się zdarzyć” czyli jak łatwo odpowiedzieć sobie na pytanie: czemu nikt nie wierzył w prawdziwość ówczesnych wydarzeń. Po powrocie, opowiadając najbliższymi o projekcie zdaliśmy sobie sprawę, iż wzbogaciliśmy się o rzetelną wiedzę historyczną, potrafimy odpowiedzieć na pytanie: dlaczego nikt nie wszczął buntu, dlaczego ludzie bez oporu, niemal chętnie, szli do komór gazowych, dlaczego do pilnowania tysięcy ludzi wystarczyło niemal kilka osób? W zdobyciu tej wiedzy pomogła nam również własna praca w archiwum, podczas której mieliśmy okazję zdobyć warsztat pracy i umiejętność posługiwania się materiałami archiwalnymi. Zebrany materiał przeanalizowaliśmy w grupach i w części warsztatowej podzieliliśmy się nim na plenum.

Czas biegnie nieubłagane, coraz mniej jest wśród nas świadków minionych wydarzeń drugiej wojny światowej. Wizyta w przychodni dla byłych więźniów obozów koncentracyjnych i zgłady oraz spotkanie z byłymi więźniami KL Aushwitz, Birkenau i Monowitz, to dla nas wydarzenie niezapomniane, dla honorowych gości tego spotkania (w większości lekarzy) szczególnie, gdyż mogli spotkać się z grupą polsko-niemiecką.

BEZ KSIĄŻEK NIE MA NAUKI

Zalążkiem uczelnianego ośrodka wydawniczego było utworzone w Bibliotece Głównej, w 1962 roku, samodzielne stanowisko do spraw wydawnictw uczelnianych. Taką zmianę organizacyjną wymusiła sytuacja: coraz większe zapotrzebowanie studentów na skrypty naukowe, podręczniki oraz wydawnictwa naukowe. W tym roku mija 50 lat działalności wydawnictwa uczelnianego.

Nie sposób policzyć wszystkie druki, które przez te lata wyszły spod maszyn drukarskich wydawnictwa. Nakłady na pewno idą w miliony, tym bardziej, że przez 50 lat burzliwego rozwoju uczelni zmieniło się od tamtej pory wszystko.

Wydawnictwo ciągle: Biuletyn Informacyjny UMP, Informator Biblioteki Głównej UMP, Bibliografię prac UMP, PULS – gazetę studentów, Bibliotekę Prac Historycznych UMP, rozprawy habilitacyjne, materiały konferencyjne, informatory o studiach dla wszystkich wydziałów i inne druki dla wszystkich jednostek uczelni.

Rocznie w wydawnictwie powstaje około 50 pozycji książkowych, 22 numery czasopism i około 160 druków akcydensowych.

Przez 50 lat działalności wydawnictwo miało swoje siedziby w różnych miejscach. Najdłużej w domu pielęgniarek przy Ortopedyczno-Rehabilitacyjnym Szpitalu im. Wiktora Degi. Od 2005 roku Wydawnictwo Naukowe UMP mieści się w gmachu Collegium Stomatologicum.

Jest tu również pełne zaplecze poligraficzne.

W wydawnictwie, którym obecnie kieruje Grażyna Dromirecka, pracuje 11 osób. Wykonują oni wszelkie prace redaktorskie, korektorskie, graficzne. Przygotowują także skład, łamanie. Wydrukowanymi egzemplarzami mogą cieszyć się zarówno autorzy jak i ci, którzy z tych pozycji korzystają w pracy a przede wszystkim studenci naszej uczelni.

Przedstawiamy na ilustracjach niektóre pozycje Wydawnictwa Naukowego UMP. ■

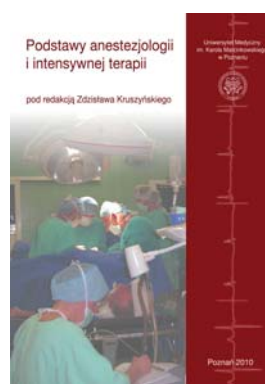
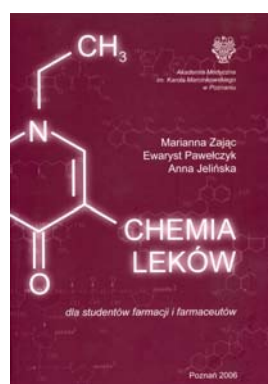
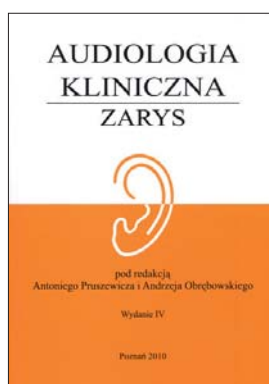

Zespół Wydawnictwa Naukowego

Dzisiaj Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego prowadzi szeroko zakrojoną działalność wydawniczą i poligraficzną. Wydaje przede wszystkim pozycje naukowo-dydaktyczne: podręczniki, monografie, skrypty, czasopisma: Nowiny Lekarskie, Pielęgniarstwo Polskie, Dental Forum, Polski Przegląd Nauk o Zdrowiu, wydawnic-

zemplarzami mogą cieszyć się zarówno autorzy jak i ci, którzy z tych pozycji korzystają w pracy a przede wszystkim studenci naszej uczelni.

Przedstawiamy na ilustracjach niektóre pozycje Wydawnictwa Naukowego UMP. ■

DWA TYGODNIE PRAKTYKI I DOBREJ ZABAWY

Jak co roku od 42 lat, Studenckie Towarzystwo Naukowe wraz z jego przyjaciółmi wybrało się na obóz naukowo-szkoleniowy do Kołobrzegu. Każdego ranka przez dwa tygodnie 24 studentów ubierało fartuchy, by w Centrum Zdrowia i Relaksu „Verano” pod opieką lekarzy i profesorów przyjmować pacjentów. Na te dwa tygodnie mocna, medyczna grupa z Poznania utworzyła 8 gabinetów: ginekologiczny pod kierownictwem prof. Ewy Wender-Ożegowskiej oraz dr. Grzegorza Kruszyńskiego, kardiologiczny wraz z doc. Andrzejem Mińczyńskim, okulisty z dr. Ewą Czaplicką, endokrynologiczny z dr. Edytą Gurgul i dr. Tamarą Nowocień, dermatologiczny, prowadzony przez komendanta obozu prof. Zygmunta Adamskiego, ortopedyczny z dr. Piotrem Czarneckim, chirurgii naczyniowej z dr. Krzysztofem Wachalem oraz tegoroczną nowość – gabinet urologiczny z dr. Patrykiem Gmerkiem, który cieszył się dużym zainteresowaniem pacjentów.

Nasi mentorzy przybliżyli nam pracę każdej ze specjalizacji. Studenci uczyli się przeprowadzania badań przedmiotowych, m.in. USG i ECHO serca, mając możliwość ćwiczenia praktycznych umiejętności oraz przede wszystkim kontaktu z pacjentami, dla których jest to często jedyna okazja do zasięgnięcia porady u specjalistów w tak wielu dziedzinach.

Dzięki wymarzonej pogodzie czas wolny spędzaliśmy na plaży, na rowerach, grając w tenisa, biegając lub też odpoczywając na basenie. Centrum Zdrowia i Relaksu

„Verano” oprócz bardzo komfortowych warunków i dobrej, domowej kuchni oferowało także swoją bazę zabiegową wliczając w to bicz wodny czy basen solankowy, dzięki czemu również studenci mogli podreperować własne zdrowie i urodę. Kołobrzeg oraz pobyt w „Verano” to nie tylko nauka, ale również 12-letnia tradycja współpracy ośrodka, miasta oraz uczelni, stąd wieczorny bankiet z prezesem „Verano” Ryszardem Woźniakiem oraz prezydentem Kołobrzegu Januszem Gromkiem.

Obóz w Kołobrzegu jest niesamowitą okazją do odbycia praktyk wakacyjnych – studenci uczą się praktycznego podejścia do pacjenta, mają możliwość samodzielnego wykonania badań USG, a wszystko pod okiem kompetentnych i cierpliwych nauczycieli.

Także pacjenci są wdzięczni za te dwa tygodnie, mówi o tym ich liczba: zbadano się u nas kilka setek kuracjuszy.

Już niedługo STN zacznie planować kolejny wyjazd na obóz naukowo-szkoleniowy do Kołobrzegu w 2013 roku, na którym będzie chciało zachęcić studentów do powrotu do dawnych tradycji pisania prac naukowych w trakcie obozu, korzystając z licznej grupy badawczej jaką są kuracjusze ośrodka „Verano”.

DOROTA BŁAŻEJEWSKA,
PRZEWODNICZĄCA STN

Uczestnicy obozu w Kołobrzegu

DOLOMITY 2013

WCZASY NARCIARSKIE

STUDIUM WFIS ZAPRASZA PRACOWNIKÓW, RODZINY
I PRZYJACIÓŁ NA KOLEJNY WYPAD NARCIARSKI;

REGION PINZOLO-MADONNA DI CAMPIGLIO

15-23 lutego 2013

Hotel***Cantuccio w Strembo

1850zł (bez skipasu)

REGION ANDALO-PAGANELLA

1-9 marca 2013

Hotel***Alledolomiti

2150 zł (bez skipasu)

Zapewniamy szkolenie narciarskie, natomiast organizacją wczasów zajmuje się biuro "BOOS"-nasz stały partner.

SZCZEGÓŁY I ZAPISY:

1. Studium WFIS UM, Poznań ul. Marcelińska 25 - Sekretariat, tel. 61-845 7099
2. Biuro "BOOS", Poznań ul. Chwiałkowskiego 34, tel. 61-833 9335, tel/fax 8337310, www.boos.poznan.pl

NOMINACJE PROFESORSKIE

W dniu 3 lipca 2012 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał tytuł naukowy profesora nauk medycznych z zakresu medycyny:

dr hab. Markowi Jemielitemu prof. UM kierownikowi Kliniki Kardiologii Katedry Kardio-Torakochirurgii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,

dr hab. Agnieszce Seremak-Mrozikiewicz prof. UM z Kliniki Perinatologii i Chorób Kobiety Katedry Perinatologii i Ginekologii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,

dr hab. Włodzimierzowi Liebertowi z Katedry i Kliniki Neurochirurgii i Neurotraumatologii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,

tytuł naukowy profesora nauk farmaceutycznych **dr hab. n. farm. Franciszkowi Głowce prof. UM** Kierownikowi Katedry i Zakładu Farmacji Fizycznej i Farmakokinetyki UMP.

J.M. Rektor mianował **dr hab. Romana Jan-kowskiego** na stanowisko profesora zwyczajnego w Katedrze i Klinice Neurochirurgii i Neurotraumatologii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

W dniu 7 sierpnia 2012 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał tytuł naukowy profesora nauk medycznych:

dr hab. Robertowi Juszkowskiemu prof. UM p.o. Kierownika Zakładu Radiologii Klinicznej Katedry Radiologii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,

dr hab. Piotrowi Fichnie prof. UM Kierownikowi Diabetologii i Otyłości Wieku Rozwojowego II Katedry Pediatrii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,

dr hab. Jackowi Szmeji z Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej, Chirurgii Onkologii Gastroenterologicznej i Chirurgii Plastycznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

HABILITACJE

Wydział Lekarski I

Rada Wydziału Lekarskiego I Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu nadała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyna – ginekologia onkologiczna **dr n. med. Radosławowi Mądreemu** na podstawie pracy habilitacyjnej nt. „Wybrane czynniki prognostyczne w leczeniu I-rzutowym raka jajnika”, stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie biologia medyczna **dr n. biol. Marii Wołuń-Cholewie** na podstawie pracy habilitacyjnej nt. „Profil ekspresji wybranych genów w eutropowym i ekotopowym endometrium u kobiet z endometriozą”.

Wydział Lekarski II

Rada Wydziału Lekarskiego II nadała stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu medycyny – kardiologia **dr n. med. Wojciechowi Mrówczyńskiemu** adiunktowi Kliniki Kardiologii Dziecięcej Katedry Kardio – Torakochirurgii na podstawie rozprawy pt: „Ocena Przydatności biodegradowalnych pierścieni anuplastycznych „Bio – Ring” w chirurgicznym leczeniu niedomykalności zastawek przedsionkowo – komorowych serca u dzieci”

Wydział Farmacji

Rada Wydziału Farmaceutycznego nadała stopień dr habilitowanego w dziedzinie i dyscyplinie nauki farmaceutyczne **dr n. chem. Tomaszowi Goślińskiemu** – adiunktowi w Katedrze i Zakładzie Technologii Chemicznej Środków Leczniczych UMP; na podstawie rozprawy habilitacyjnej „Synteza i charakterystyka fizyko-chemiczna wybranych azotowych pochodnych porfirazyn”.

DOKTORATY

Wydział Farmacji

mgr farm. Michał Różański – słuchacz Podyplomowego Niestacjonarnego Studium Metodologii Badań Naukowych UMP, rozprawa doktorska: „Bezpieczeństwo stosowania produktów pocho-

dzenia naturalnego w Europie i Ameryce Północnej” promotor: dr hab. med. Dagmara Mirowska-Guzel – Warszawski Uniwersytet Medyczny.

Recenzja

POŁOŻNICTWO Pod redakcją naukową Grzegorza H. Bręborowicza

Położnictwo, coraz częściej określane mianem medycyny perinatalnej, jest multidyscyplinarną specjalnością zajmującą się ciężką o przebiegu prawidłowym i nieprawidłowym, z uwzględnieniem wszelkich możliwych powikłań występujących u matki i u dziecka. W ostatnich latach dokonuje się znaczny postęp w tej dziedzinie medycyny, który wymaga od lekarzy stałego przyswajania nowej wiedzy z zakresu diagnostyki i leczenia, zarówno farmakologicznego jak i chirurgicznego. Niniejszy podręcznik, przygotowany przez wybitnych polskich specjalistów w dziedzinie ginekologii i położnictwa jest znakomitą źródłem informacji na temat najnowszych osiągnięć światowego położnictwa.

OSTATNIE POŻEGNANIE

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 1 listopada 2012 roku zmarł

prof. dr hab. n. med.

Stefan Włoch

emerytowany profesor zwyczajny

wieloletni Kierownik Zakładu Protetyki Stomatologicznej, Dyrektor Instytutu Stomatologii w latach 1970 – 1996, Prodziekan ds. Stomatologii na Wydziale Lekarskim w latach 1969 – 1981 Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

Zmarły był zasłużonym lekarzem dentystą i nauczycielem akademickim, wychowawcą młodzieży i kadry naukowej oraz cenionym naukowcem, członkiem redakcji wielu czasopism, honorowym członkiem Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego, Polskiego Towarzystwa Dysfunkcji Narządu Żucia, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Implantologii Stomatologicznej.

Za swoją działalność Zmarły odznaczony został Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski

Rektor i Senat

Dziekani i Rady Wydziałów

Lekarskiego I, Lekarskiego II, Farmaceutycznego i Nauk o Zdrowiu,
Dyrekcja oraz Pracownicy Uniwersytetu Medycznego

